

Oslo, 30.11.2020

Skriftlig innspill til regjeringens nasjonale handlingsplan for bærekraftsmålene

SLUG – Nettverk for rettferdig gjeldspolitikk takker for muligheten til å komme med innspill til den nasjonale handlingsplan for oppnåelse av FNs bærekraftsmål innen 2030.

Bærekraftsmål 17.4: Langsiktig gjeldsbærekraft

Koronakrisen får dramatiske konsekvenser for statlig gjeldsbærekraft globalt og utviklingsland blir særlig hardt rammet. Allerede før pandemien var [34](#) utviklingsland i gjeldskrise eller i høy risiko for krise. Som følge av koronakrisen står [500](#) millioner mennesker i fare for å kastes ut i fattigdom globalt. At den globale gjelden var rekordhøy allerede før krisen gjorde at mange land hadde et snevert økonomisk handlingsrom for krisetiltak. Allerede ikke-bærekraftige gjeldsbyrder øker nå som følge av lånefinansiert motkonjunkturpolitikk. Dette vil få dramatiske konsekvenser for muligheten til oppnåelse av samtlige bærekraftsmål, med mindre verdens land klarer å enes om en avtale som kan gjenopprette global statlig gjeldsbærekraft. Eventuelle framskritt i skatteinnkreving vil kunne gå tap ved at økt nasjonal ressursmobilisering forsvinner i betjening av ikke-bærekraftige gjeldsbyrder framfor finansiering av oppnåelse av bærekraftsmålene. Statlig gjeldsbærekraft må gjenopprettes for å hindre at de siste tiårenes framskritt i fattigdomsreduksjon går tapt.

For oppnåelse av samtlige bærekraftsmål er det derfor avgjørende å se både inntekts- og utgiftssiden av finansieringen i sammenheng. De globale systemene for å sikre ansvarlig långivning og lånopptak og å løse gjeldskriser på en effektiv og ryddig måte er svake. Norge må gå foran i kampen for styrking av disse systemene skal verden ha håp om oppnåelse av bærekraftsmålene innen 2030.

Global gjeldsbærekraft gjelder altså finansieringsgrunnlaget for samtlige bærekraftsmål, men konkret handler det også om oppnåelse av bærekraftsmål 17.4, der Norge er forpliktet til å assistere utviklingsland i å oppnå langsiktig gjeldsbærekraft. For å oppnå denne målsettingen må Norge jobbe for:

- En global konsensus omkring retningslinjer for ansvarlig statlig långivning og lånopptak og
- Opprettelsen av en multilateral, uavhengig gjeldshåndteringsmekanisme som kan legge til rette for reforhandling av statlig gjeld, der land i krise kan samle samtlige långivere rundt samme forhandlingsbord

Norge kan jobbe for å styrke ansvarligheten i långivning og lånopptak, og for effektive og rettferdige løsninger på gjeldskriser, innenfor flere ulike internasjonale fora. Innenfor rammen av det Internasjonale Pengefondet (IMF) og Verdensbanken kan Norge, sammen med nordisk-baltisk gruppe, jobbe for å styrke ansvarligheten i ulike rammeverk for vurdering av gjeldsbærekraft og tiltak for å sikre denne. Norge kan også støtte de fattigste landene gjennom koronakrisen gjennom økte bidrag til IMF's Catastrophe Containment and Relief Trust ([CCRT](#)).

Innenfor FN-systemet bør Norge jobbe for en omfattende, uavhengig gjeldshåndteringsmekanisme der land kan møte alle sine kreditorer til en felles forhandling om en felles løsning. En slik gjeldshåndteringsmekanisme bør håndheves av en uavhengig tredjepart som ikke selv er part i forhandlingene, slik den Internasjonale Pengefondet er i kraft av å selv være en kreditor. Norge bør også innenfor FNs Finansiering for Utviklings-prosess jobbe for at vedtaket fra 2019 om å jobbe for en global konsensus omkring ansvarlig statlig långivning og lånopptak blir realisert.

Veien ut av koronakrisen må legge til rette for en rettferdig og grønn omstilling som reduserer ulikhet i og mellom land. Dette innebærer at klimafinansiering må komme i form av bistand til de landene som

har ikke-bærekraftige gjeldsbyrder. Vurdering av statlig gjeldsbærekraft må også bli et systematisk element ved valg av finansieringsmodell for all klimafinansiering.

Vi vil også legge vekt på at den nasjonale handlingsplanen må ha tilstrekkelig fokus på Norges rolle i oppnåelse av bærekraftsmålene gjennom internasjonalt samarbeid (mål 17). Å assistere utviklingsland i å oppnå langsiktig gjeldsbærekraft vil ha store positive konsekvenser for oppnåelse av bærekraftsmålene internasjonalt. SLUG anbefaler derfor at regjeringen innlemmer følgende indikatorer i nasjonal handlingsplan for oppnåelse av bærekraftsmålene innen 2030:

Mål 17: Samarbeid for å nå målene
Global gjeldshåndtering

Overordnet tiltak (av Norge internasjonalt i samarbeid med andre):

- Regjeringen vil bidra til opprettelsen av en omfattende uavhengig global gjeldshåndteringsmekanisme under FN, som kan bringe alle typer kreditorer til samme forhandlingsbord
- Regjeringen vil bidra økonomisk til å føre globale gjeldsprosesser framover

Indikatorer:

- Framstilling som viser antall ganger Norge løfter assistering av utviklingsland i å oppnå langsiktig gjeldsbærekraft i relevante internasjonale fora som FfD Forum, UNGA, HLPF, IMF, Verdensbanken og Parisklubben
- Fremstilling som viser prosentandel økning av støtten til IMF's katastrofefond CCRT

Mål 13: Bekjempe klimaendringene
Klimafinansiering

Overordnet tiltak:

- Regjeringen tar til orde for systematisk vurdering av statlig gjeldsbærekraft i avgjørelser om finansieringsmodell for klimafinansiering og jobber for at det opprettes systemer for dette internasjonalt

Indikator:

- Framstilling som viser antall ganger Norge løfter ansvarlig klimafinansiering i relevante fora

Med vennlig hilsen

Daglig leder
Henrik Mathias Hvaal